

PROF. ROBERT ALBERSKI
SZYKUJE SIĘ NOWA
WOJNA NA GÓRZEKRONIKA KATASTROFY
MINISTRY NOWACKIEJANDRZEJ SIKORSKI
MACIEREWICZ WCHODZI DO GRYWOJCIECH KUCZOK
POTRZEBNY DROGI,
DOBRY SELEKCJONER

DRAMAT 3 MILIONÓW LUDZI W POLSCE

CHOROBY RZADKIE SĄ CZĘSTE

31

MIĘDZYNARODOWY PLENEROWY FESTIWAL JAZZ NA STARÓWCE 5.07-30.08.2025

5 lipca: A Story of Polish Jazz

12 lipca: Peter Bernstein Quartet

19 lipca: Christian McBride – Remembering Ray Brown
with Benny Green & Greg Hutchinson

26 lipca: Myrczek & Schmidt Quintet ft. Herdzin Młynarski. Bynajmniej

2 sierpnia: Francesca Tandoi Trio

9 sierpnia: Piotr Wojtasik Quintet Premiera Inscape

16 sierpnia: New Bone Quintet Premiera Sorrow

23 sierpnia: Nduduzo Makhathini Trio

30 sierpnia: EABS The Very Best

Warszawa, Rynek Starego Miasta, godz. 19⁰⁰

www.jazznastarowce.pl

facebook.com/festiwaljazznastarowce

Organizator

Partnerzy

Patroni Medialni

Paweł Dybicz MÓJ PRZEGLĄD

Wiara w katechetów

Religia w szkole budzi emocje i spory polityczne już 35 lat. Nie tylko dlatego, że została wprowadzona tylnymi drzwiami, na mocy rozporządzenia ministra, z pogwałceniem konstytucji. W czasie rządów PiS nasiliły się głosy nawołujące do wyprowadzenia religii ze szkół, ograniczenia w nich wpływów księży i katechetów. Niejeden dzisiejszy parlamentarzysta zbił kapitał polityczny na hasła „religia do sal parafialnych”.

Laicyzacja postępuje, choć nie tak prędko, jak się wydawało jej zwolennikom, umacnia się pozycja głoszących potrzebę rzeczywistego rozdziału Kościoła od państwa. Znalazło to odbicie w decyzji obecnej ministry edukacji, by od przyszłego roku szkolnego ograniczyć lekcje religii do jednej w tygodniu. To musiało się spotkać z protestem ze strony biskupów. Stanęli murem w obronie katechetów. Trybunał Konstytucyjny w ubiegłym roku orzekł, że tryb zmian dotyczący nauczania religii jest niezgodny z konstytucją. Z uwagi na to, że wyroki obecnego TK nie są publikowane przez rząd, Stowarzyszenie Katechetów Świeckich wystąpiło skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. To samo zrobił episkopat.

Nie jest tajemnicą, że biskupom chodzi nie tyle o nauczanie religii, ile o utrzymanie obecnej liczby katechetów, o ich uposażenia. Nie chodzi też o podniesienie poziomu nauczania religii. Ten jest tak niski, że nie brakuje opinii, wyrażanych również przez wierzących, iż lekcje w znikomym stopniu wpływają na zachowanie katolików, ich kulturę, poszanowanie boskich przykazań...

Nauką religii w szkołach zajmuje się 29 tys. katechetów, z czego 17 tys. to osoby świeckie, 10 tys. – księża diecezjalni, a pozostałe 1,9 tys. osób to zakonnice. Rocznie na same ich uposażenia państwo wydaje ponad 1,5 mld zł.

Ubywa uczniów uczęszczających na lekcje religii, są szkoły, głównie w dużych miastach, gdzie jest ich grubo poniżej 50%. Nie dziwią więc głosy, wywodzące się także ze środowisk nauczycielskich, że nie może być tak, aby katecheci uczący niewielką grupę uczniów otrzymywali takie samo uposażenie jak ci, którzy trudzą się w klasach przeszło 20-osobowych.

Nie sądzę, by obecna koalicja rządząca była w stanie rozwiązać problem religii, choćby z uwagi na różne podejście do tej kwestii. Trudno też oczekiwać, że zostanie on rozwiązany instrukcją ministerialną, którą mogą wydać kierujący resortem. Nie zrobili tego ministrowie wywodzący się z lewicy, tym bardziej nie stanie się to teraz. Nie będzie na to zgody PSL, głównego hamulcowego w tej sprawie.

Żadne ministerialne uregulowanie nie będzie doskonałe, adekwatne do zróżnicowania regionów Polski pod względem stosunku do Kościoła. Najlepiej chyba byłoby, gdyby to dyrektorzy szkół wraz z gronem pedagogicznym i rodzicami decydowali o lekcjach religii. Ile ma być godzin, w jakich wypadkach łączyć uczniów w jedną grupę.

Może to będzie sygnał, że zmierzamy w stronę społeczeństwa obywatelskiego?

BAKOWSKI

W NUMERZE

KRAJ

- 8 Szykuje się nowa wojna na górze**
– rozmowa z prof. Robertem Alberskim
- 12 Macierewicz wchodzi do gry**
Pokłosie likwidacji WSI
- 15 Z pożytkiem dla ojczystego kraju**
Nagroda dla prof. Skarżyńskiego
- 16 Miliony niewidocznych pacjentów**
Choroby rzadkie, a chorych wielu
- 20 Kryzys Służby Więziennej**
Po artykule „Dowódca pilnie poszukiwany”
- 22 Dworzec imienia Barei**
PKP podpadły częstochowianom

OPINIE

- 26 Małgorzata Żuber-Zielicz,
Włodzimierz Zielicz**
Półtora roku ministry Nowackiej

KSIAŻKI

- 30 Powiastki filozoficzne
Bronisława Łagowskiego**
Warto czerpać z nich wiedzę

HISTORIA

- 34 Tę Polskę uznawał świat**
80. rocznica utworzenia TRJN

ZAGRANICA

- 38 Wojna staje się rutyną**
Dlaczego Izrael zaatakował Iran
- 42 Wojny technologiczne**
Chiny wyprzedzają USA i Europę
- 46 Turcy bez potomstwa**
Korespondencja z Turcji

SPORT

- 48 Piłka to drogi biznes**
Takiego trenera mieć!

KULTURA

- 50 Munk – pasażer z poczuciem humoru**
– rozmowa z Michałem Bielawskim
- 54 Rafał Olbiński w Pradze**
Przekrojowa wystawa
- 56 Kulturalia**
- 66 Spanie i czuwanie**
Lockdown w obrazach Karoliny Jabłońskiej

EKOLOGIA

- 58 Puszcza Białowieska jak magnes**
– rozmowa z dr. hab. Michałem Zmihorskim

ZWIERZĘTA

- 58 Wybierała się za morze**
Sójki coraz bliżej nas

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 Paweł Dybicz**
Wiara w katechetów
- 25 Jan Widacki**
Choć sprawa słusza,
czas najbardziej nieodpowiedni
- 33 Andrzej Romanowski**
Człowiek Nikt
- 41 Stanisław Filipowicz**
Honor i hybris
- 45 Roman Kurkiewicz**
Jest ta wojna czy jeszcze nie?
- 53 Tomasz Jastrun**
Podgryzanie i wyszczerzanie
- 57 Wojciech Kuczok**
Za przeproszeniem

42
ZAGRANICA

WOJNY TECHNOLOGICZNE

Chiny wyprzedzają USA i Europę

54
KULTURA

RAFAŁ OLBIŃSKI
W PRADZE

Przekrojowa wystawa

58
ZWIERZĘTA

WYBIERAŁA SIĘ ZA MORZE

Sójki coraz bliżej nas

Projekt okładki: Iza Mierzejewska

FOT. SHUTTERSTOCK

✉ Świat stanął na głowie

Czytałam ostatnio o procesie „Piątki z Hajnowki”, tj. o dzielnych ludziach, którzy ratowali rodzinę uchodźców z siedmiorożkiem dzieci, a teraz odpowiadają za to przed sądem. Dzieci nie były młodymi mężczyznami, którzy przyszli gwałcić polskie kobiety, ponieważ najstarsza córka ma w tej chwili 20 lat. Jak zmienił się nasz system wartości i jak działa nasza sprawiedliwość, skoro osoby zachowujące się zgodnie z ogólnie przyjętymi europejskimi, a przede wszystkim chrześcijańskimi normami są karane, za to człowiek wykorzystujący słabość niepełnosprawnego, lichwiarz, bijący się w ustawkach, może sutener, z kawalerki ląduje w Pałacu Prezydenckim? Czy to naprawdę jest bohater, wzorzec dla naszych dzieci? Jestem seniorką i osobą niepełnosprawną i obawiam się takich opiekunów. Społeczeństwo cywilizowane powinno chronić słabszych, a nie wspierać brutalną przemoc. Czytałam, że w którymś kraju skandynawskim pani minister musiała się podać do dymisji, bo kupiła chustkę za służbowe pieniądze.

Jest mi ogromnie przykro, że premiuje się przestępstwa, a osoby wykazujące się prawdziwym człowieczeństwem stają przed sądem w charakterze oskarżonych. Nie rozumiem tej połowy społeczeństwa, która obdarza zaufaniem człowieka z tyłoma zarzutami. Dobro powinno się wynagradzać, a zło karać.

Teresa Dederko

f Codziennie Polityczne Kłamstwa

Jedni i drudzy (PO i PiS) w swojej arogancji nie zwracają uwagi na zwykłych ludzi. Mają eleganckie limuzyny, więc nie rozumieją problemu, a wykluczenie komunikacyjne to problem nie tylko mieszkańców wsi. Zamiast dążyć do stworzenia siatki połączeń, tak by

z każdej wsi był co godzinę bus do gminy, z każdej gminy do powiatu i z każdego powiatu autobus lub pociąg co godzinę do województwa, a te województwa połączone między sobą i Warszawą, to oni ubzdurali sobie megalomański CPK. CPK jest potrzebny, ale w drugiej kolejności.

Józef Brzozowski

✉ Seniorzy usychają z pragnienia

Bez przerwy słyszymy, że należy odpowiednio nawadniać organizm. Dotyczy to zwłaszcza seniorów, którzy z reguły za mało piją. Kiedy jednak senior kupi sobie np. wodę Żywiec Zdrój Minerals+ z magnezem i cynkiem, nie da rady odkręcić zakrętki, nawet za pomocą jakiegoś narzędzia. Jeśli nie pomoże silny wnuczek albo sąsiad, senior może uschnąć z pragnienia. Problem dotyczy oczywiście nie tylko tej wody, ale też wielu innych napojów. Może czasem, zamiast wydawać pieniądze na coraz bardziej efektywne etykiety, warto pomyśleć nad uczynieniem swojego produktu przyjaznym dla seniorów?

Katarzyna Leśniewska

✉ Jak się odnaleźć w portalu ZUS?

ZUS zachęca, aby do kontaktów z tą instytucją wykorzystywać portal eZUS. Słusznie, ale konia z rzędem temu, kto bez problemu odnajdzie tam poszukiwane informacje. Co więcej, emeryt, który zgodnie z zachętami państwa nadal pracuje, by podwyższyć swoją emeryturę, będzie miał duży problem ze złożeniem wniosku o jej przeliczenie. Na portalu takiego wniosku nie znajdzie. Dopiero dzwoniąc na infolinię, dowie się, że musi wypełnić tzw. wniosek ogólny POG. Nie wysśle go jednak od razu. Podczas kolejnej rozmowy na infolinii zostanie poinstruowany, że musi zapisać wniosek w dokumentach roboczych, ponownie go otworzyć i dopiero wtedy będzie mógł go wysłać. Niby prosta sprawa, a straci się wiele czasu, bo dodzwonić się na infolinię ZUS nie jest łatwo.

Agata Czernańska

ZDJĘCIE TYGODNIA

Ofiara izraelskiego bombardowania w Dżabalii na północy Strefy Gazy, 17 czerwca 2025 r.

Statystyczna **Polka żyje 82,1 roku**, a **Polak** dużo krócej, bo **74,7 roku**. Średnia wieku cały czas rośnie. Najczęściej umieramy na raka i choroby układu krążenia.

Państwowa Komisja Wyborcza w sprawozdaniu dla Sądu Najwyższego napisała o „dużych nieprawidłowościach przy liczeniu głosów w II turze” wyborów prezydenckich i incydentach mogących mieć wpływ na wyniki głosowania”. **Szef PKW Sylwester Marciniak głosował przeciw**, co jakoś nas nie zdziwiło.

Prokuratura w Gdańsku wszczęła dochodzenie w sprawie przejścia **kawalerki Jerzego Ż. przez Karola Nawrockiego**, ponieważ „za-chodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa”.

Do Polski przyleciały **śmigłowce Apache**, które należą do najnowocześniejszych na świecie.

28 polskich żołnierzy popełniło samobójstwo w 2024 r. Armia zatrudnia ok. 500 psychologów, którzy są w każdej jednostce.

Około 500 tys. Ukraińców jest ściganych listem gończym, bo **ukrywali się przed poborem do wojska**.

Robert Kubica wraz z zespołem AF Corse (Chińczyk Yifei Ye i Brytyjczyk Phil Hanson) **wygrał legendarny 24-godzinny wyścig Le Mans**, jeden z najtrudniejszych na świecie.

22,2 mln zł zapłaci zwycięzca licytacji domu aukcyjnego DESA Unicum **za obraz Malczewskiego „Rzeczywistość”**. Jest to najdrożej sprzedany obraz w Polsce.

Polska jest trzecim producentem cementu

w Europie. Mamy 12 zakładów zatrudniających bezpośrednio 4 tys. pracowników i 24 tys. dodatkowo. Przyszłość tej branży jest zagrożona rosnącym importem z krajów spoza Unii, gdzie producenci nie ponoszą żadnych opłat za emisję dwutlenku węgla. Najwięcej cementu napływa do UE z Turcji (35%), Algierii (19%) i Ukrainy (12%).

Polskie Linie Lotnicze LOT wybrały Airbusa z modelem A220 na dostawę 40 samolotów. Pierwsze maszyny dołączą do jego floty w 2027 r. A220 jest składany w Kanadzie i w Alabamie w USA z części produkowanych w 40% w Europie, w tym w Polsce.

Jacek Cieślowski, radny Warszawy, wieloletni kierowca i asystent prezesa Kaczyńskiego, obecnie pracujący w spółce powiązanej z PiS, może się pochwalić wyborcom tej partii majątkiem. Trzy domy o wartości 500 tys. zł, 250 tys. zł i 200 tys. zł, działka o wartości 1,25 mln zł, gospodarstwo rolne o wartości 400 tys. zł i 443 tys. zł oszczędności. Jak widać, na bliskim kontakcie z prezesem nie stracił.

40 mln ton ubrań **na świecie** jest co roku wyrzucanych do śmieci. **W Polsce** to 418 tys. ton tekstyliów, czyli **11 kg na statystycznego mieszkańca**.

W grudniu 2024 r. **51% dzieci w wieku 7-14 lat** korzystało z treści pornograficznych w smartfonach.

Spada liczba zabójstw w Polsce. W 2001 r. było ich 1325, w 2008 – 759, a w 2023 – 568. Nie przekłada się to jednak na wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród Polaków.

PRZEBŁYSKI

Kosiniak-Kamysz i bank rolny

BNP Paribas Bank Polska, Santander BP, Erste Group, Crédit Agricole BP, VeloBank. Francuzi, Hiszpanie, Austriacy... A Polacy? Gdzieś na obrzeżach. Tak wygląda bankowość dla polskich rolników. Chłuba i duma eksportowa – dobra i zdrowa żywność. Kto na tym najlepiej zarabia? Francuzi, którzy mają nad Wisłą kilka banków. Czy może być coś głupszego? Kto w polityce wypisze na sztandarze hasło: „POLSKI BANK DLA POLSKICH ROLNIKÓW”, ten zgarnie wyborców.

Tylko kompletni dumie mogą patrzeć, jak na miliardach euro z Unii Europejskiej zarabiają banki z tych krajów, które są największymi konkurentami naszego rolnictwa.

Czy zapowiedź premiera Tuska: „Czas na odbudowę narodowej gospodarki, repolonizację polskiej gospodarki, rynku, kapitału”, nie obejmuje rolnictwa? Na to wygląda. Może by wreszcie się odezwał szef PSL Kosiniak-Kamysz? Bo za chwilę zrobi to za niego konkurencja polityczna.

Raj pedofilów

Podkarpacie to kraina wyznawców Karola Nawrockiego i bastion najtwardszych prawicowców. A jednocześnie eldorado dla pedofilów w sutannach. Ofiar ich chuci jest tam w bród. Jak nie dziewczynki, to chłopcy. W samym Krośnie jest dziewięć parafii, więc archidiecezja przemyska skorzystała z okazji i nie podała, w której ksiądz tak skutecznie zajął się 15-latką, że ta wymaga pomocy specjalistów. Duchownemu za to, co robił, grozi od dwóch do nawet 15 lat więzienia. Jego kolega, ks. Dominik R., były wikary ze Święcan, został już skazany na pięć lat więzienia. Zabawiał się z pięcioma chłopcami. Nagrywał z nimi filmy pornograficzne, dokładnie sprawdzał, „czy nie mają kleszczy”. Podkarpacki kler ma podobnych afer wiele. Korzysta z łatwego dostępu do dzieci, bo może. Kiedy tamtejszy pobożny lud go pogoni?

Dutki z maszkaronów

Wśród najbrzydszych polskich miast w czołówce szpetoty i bezguścia jest Zakopane. Tam od lat nic nie ogranicza pomysłowości ani beczelności miejscowych deweloperów, architektów i prawników. Na Podhalu mówią, że wśród górali prawo budowlane jakoś się nie przyjęło. A władze samorządowe i instytucje państwowe wobec tej hucpy są bezradne. Może nowy i młody burmistrz Zakopanego Łukasz Filipowicz przełamie tę ponurą epopeję? Na razie biznes z gigantycznymi zyskami kwitnie. Na przykład za metr kwadratowy w apartamencie trzeba zapłacić 50-70 tys. zł. A wszystko oblane patriotycznymi hasłami.

Na Podhalu patriotyzm jest szczególnego typu. Im głośniejsze o nim górale godają, tym bardziej trzeba pilnować portfela. Jak naciągaczy goniono w starostwie, to pozwolenia załatwiali w województwie. A kto był wojewodą małopolskim za czasów PiS? Piotr Cwik. Znajdziecie go w kancelarii prezydenta Dudy.

PYTANIE TYGODNIA

Co dobrego spotkało uczniów w tym roku szkolnym?

ANETA KORYCIŃSKA,

Baba od polskiego, nauczycielka

W roku szkolnym 2024/2025 uczniów spotkała jedna ważna zmiana na plus: tuż przed jego rozpoczęciem skreślono 25 lektur z podstawy programowej szkół ponadpodstawowych. Dzięki temu liczba możliwych pytań na maturze ustnej spadła z ponad 100 do 68. „Chłopi”, „Inny świat”, „Potop” omawiane są we fragmentach, co nie stwarza ryzyka błędu kardynalnego. Z listy zniknęły m.in. „Kordian”, „Konrad Wallenrod”, „Gloria victis”, „Madame” czy „Romeo i Julia”. Egzamin ósmoklasisty również uproszczono: obowiązuje tylko kilka ksiąg „Pana Tadeusza”, „Quo vadis” i „Syzyfowe prace” – wszystkie we fragmentach. Nie trzeba znać „Śmierci pułkownika”, „Żony modnej” ani „Sonetów krymskich”.

KONSTANTY,

uczeń VI klasy

Ten rok przypominał powtórkę materiału z poprzedniej klasy z drobnym

rozszerzeniem. Ucieszyło mnie to, bo nie miałem w tym roku z tego powodu specjalnie dużo do nauki. Z drugiej strony z tego samego powodu ten rok szkolny się dłużył. Drugi plus to fakt, że nadal nie mamy prac domowych, ale nauczyciele trochę nas straszą, że kolejne dwie klasy to już nie będą przelewki, bo czeka nas egzamin klas VIII.

SŁAWOMIR BRONIARZ,

prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego

To na pewno był spokojny rok, jeśli chodzi o emocje towarzyszące tematu edukacji. Dla uczniów najważniejsze było podtrzymanie, niefortunnej z punktu widzenia nauczycieli i części rodziców, decyzji o ograniczeniu prac domowych. Część uczniów musiał ucieszyć fakt, że ocena z religii i etyki nie będzie uwzględniana w średniej. Jednak każdy kij ma dwa końce. Niektórzy pewnie są zawiedzeni, że nie mogą podnieść sobie średniej przedmiotem, z którego łatwo

zdobyc szóstkę. Jest to też wyjątkowo ciekawy rok, jeśli chodzi o aspekt wychowawczy. Nauczyciele coraz częściej stają przed komisjami dyscyplinarnymi i są dość surowo karani. W tym samym czasie chuligani polityczni wymigują się od wyroków, zasłaniając się mandatem europoła. Jakie wnioski mogą wyciągać dzieci, widząc w przestrzeni publicznej takie skrajności?

ANIA,

uczennica V klasy

Co dobrego nas w tym roku spotkało? Zupełnie nic. Chyba że mówimy o wycieczkach i wyjściach poza szkołę. Dorośli w kółko dyskutują o pracach domowych i o tym, czy to dobrze, że ich nie ma. W praktyce wygląda to tak, że w zamian mamy teraz więcej kartkówek i sprawdzianów. Jak ktoś chciał mieć w tym roku pasek na świadectwie, to musiał bardziej się zmęczyć. Wydaje mi się za to, że mieliśmy w tym roku mniej obowiązkowych lektur.